

میز خبر

ادامه ریزش بی سابقه بازار جهانی

بازارهای جهانی هفته جدید را با فشار نزولی تاریخی به دلیل افزایش نگرانی‌ها از رکود در ایالات متحده آغاز کردند. اعدادی که روز دوشنبه بر روی صفحه‌های معاملاتی بازار سهام نمایان شدند حتی برای کهنه‌کاران بازار نیز تکان دهنده بود؛ در توکیو، نیکی ۲۲۵ به میزان ۱۲ درصد و در سنول، کوسپی ۹ درصد کاهش یافتند همچنین، با آغاز معاملات نیویورک، نزدک در عرض چند ثانیه ۶ درصد سقوط کرد. ارزش‌های دیجیتال هم سقوط کردند و شاخص VIX، معیار نوسانات بازار سهام، نیز سر به فلک کشید. /ایسنا

درخواست اعتبار ۵۰ همتی بورس از وزیر اقتصاد برای حمایت بورس

قادر معصومی خانقاه، مدیر نظارت بر بورس‌های سازمان بورس، گفت: با توجه به بروز شرایط هیجانی در بازار سهام متأثر از احتمال رویدادهای منطقه‌ای، سازمان بورس در مکاتبه‌ای با وزیر امور اقتصادی و دارایی، به عنوان رئیس شورای عالی بورس و اوراق بهادار، پیشنهادهایی را برای حمایت از بازار سهام ارسال و پیگیری اجرایی و عملیاتی شدن پیشنهادهای مذکور شد. به گفته مدیر نظارت بر بورس‌های سازمان بورس و اوراق بهادار، این نامه و پیشنهادها مطرح در آن، با هدف برآورد نیاز بازار سرمایه به اقدامات حمایتی و تشریح کمیت و کیفیت این اقدامات، در هر یک سناریوهای احتمالی، همچنین تصویر ذهن مسئولان ذی ربط نسبت به موضوعات متبلا به بازار سرمایه تدوین و ارسال شده است. او مهم‌ترین درخواست سازمان بورس و اوراق بهادار را واریز وجه یا تعریف خط اعتباری حداقل ۵۰ همتی برای بازار سرمایه اعلام کرد و گفت: در این نامه خواستار همکاری همه مسئولان، نهادها و سازمان‌های درگیر در این تصمیم‌گیری شده‌ایم. /تسنیم

سهام ۴۳ درصدی صنایع کوچک از اشتغال صنعتی کشور

فرشاد مقیمی، معاون وزیر صمت با اشاره به اهمیت صنایع کوچک در کشور، گفت: صنایع کوچک از نظر تعداد ۹۴ درصد صنایع فعال کشور و ۴۳ درصد اشتغال صنعتی کشور را در اختیار دارند. وی با بیان اینکه در بخش مردمی ظرفیت‌های بزرگی وجود دارد که این ظرفیت‌ها باید فعال شوند، گفت: اگر ما بخواهیم جهش تولید داشته باشیم، باید اقتصاد را مردمی و پای مردم را به عرصه تولید به نحو محسوس‌تری باز کنیم. همچنین نیاز است موانع حضور مردم را برطرف کنیم. /ایسنا

انتقاد فعالان اقتصادی از نامه اتاق بازرگانی به رئیس جمهور

جمعی از فعالان اقتصادی بخش خصوصی کشور با انتقاد از نامه اخیر هیئت رئیسه اتاق بازرگانی به رئیس جمهور از آن‌ها خواستند از دخالت در اموری که در حوزه وظایف اتاق و مخصوصاً اختیارات هیات رئیسه نیست پرهیز کنند. /تسنیم

اتمام ۱۱۶۴ پروژه نیمه تمام از طریق منابع مالیاتی

سید محمدهادی سبحانین، رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور گفت: از میان ۱۸۹۱ طرح و پروژه در حال اجرا ۱۱۶۴ طرح از محل پرداخت‌های مالیاتی مودیان و با انتخاب آن‌ها به طور کامل تأمین اعتبار شده است. /ایسنا

ورود ۷ میلیارد دلار کالای قاچاق از طریق استثنائات تجاری

حمیدرضا دهقانی نیا، سخنگوی ستاد مبارزه با قاچاق کالا با اشاره به اقدامات انجام شده برای اجرای قانون جدید ساماندهی واردات مرزی و سفر رئیس ستاد به استان‌های مرزی، گفت: ۷ میلیارد و ۱۲۲ میلیون دلار کالای قاچاق از طریق استثنائات تجاری به ویژه روه موانعی وارد کشور شده است. /تسنیم

احتمال از دست رفتن ارتفاع ۲ میلیون شاخص بورس

در جریان دادوستدهای روز گذشته (سه شنبه) بازار سرمایه، بیش از ۴ میلیارد و ۶۱۰ میلیون سهم و حق تقدم به ارزشی بالغ بر ۳ هزار و ۱۷۸ میلیارد تومان در بیش از ۱۵۱ هزار نوبت مورد دادوستد قرار گرفت و شاخص بورس با افت یک هزار و ۹۳ واحدی در ارتفاع ۲ میلیون و ۲ هزار و ۵۸۰ واحد قرار گرفت. بیشترین اثر منفی بر دماسنج بازار سهام در روز گذشته به نام نمادهای معاملاتی شپنا، خودرو و فولاد شد و در مقابل نمادهای معاملاتی نوری، شستا و شپدیدیس با افزایش خود مانع افزایش بیشتر نامگر بازار سهام شدند. /تسنیم

پرداخت نیمی از مطالبات چایکاران گیلان و مازندران

حبیب جهانساز، رئیس سازمان چای، از پرداخت نیمی از مطالبات چایکاران گیلان و مازندران خبر داد و اضافه کرد: چنین سوم به زودی آغاز می‌شود. وی با اشاره به پایان چین دوم، اظهار کرد: تاکنون ۸۶ هزار تن برگ سبز از چایکاران خریداری شده است. /ایسنا

مهلت بازگشت ارز پروانه‌های صادراتی تا پایان مهر تمدید شد

سازمان توسعه تجارت ایران با صدور بخشنامه‌ای ضمن ابلاغ مصوبات بیست و دومین نشست کارگروه بازگشت ارز حاصل از صادرات اعلام کرد که مهلت بازگشت ارز پروانه‌های صادراتی سال ۱۴۰۲ مشروط به رعایت سقف بازگشت ارز طرف مدت ۱۵ ماه، تا پایان ۳۰ مهر ماه تمدید شده است. همچنین مهلت ایفای دیون ناشی از تعهدات ارزی صادرات سال ۱۳۹۷ تا پایان آذرماه تعیین شده است. /تسنیم

آمادگی شهر فرودگاهی امام(ره) برای انجام

۴۰۰۰ پرواز در اربعین

سعید چلندری مدیرعامل شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) با اشاره به تمهیدات شرکت شهر فرودگاهی برای عملیات اربعین ۱۴۰۳ اظهار کرد: بالغ بر ۸۲ درصد پروازهای ویژه اربعین در فرودگاه امام(ره) انجام می‌شود. در اربعین سال گذشته ۲۹۷۴ پرواز در شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) انجام شد و امسال برای انجام ۴ هزار پرواز آمادگی وجود دارد. /تسنیم

ریزش قیمت نفت متوقف شد

قیمت نفت در معاملات دیروز، بازار آسیا، تحت تأثیر نگرانی‌ها نسبت به وضعیت عرضه، یک درصد بهبود یافت و بخشی از کاهش‌های که در معاملات روز دوشنبه داشت را جبران کرد. /ایسنا

کشور نیز در پاسخ به مصمصامی با تأیید حذف ۴۸۵ قلم کالا از شمول ارز ۲۸۵۰۰ تومانی اعلام کرد: تنها واردات ذرت، روغن، کنجاله سویا و دارو (یعنی فقط چهار قلم کالا) با ارز ترجیحی انجام می‌شود.

وی تأکید کرد: در اجرای سیاست محدودسازی تخصیص ارز ترجیحی، از سال گذشته تاکنون بیش از ۴۸۵ قلم کالا از شمول ارز ۲۸۵۰۰ تومانی خارج شد.

الزامات حذف ارز ترجیحی چیست؟

اکنون و با کمرنگ شدن سهم ارز ۲۸۵۰۰ تومانی در واردات کالا، چند گزاره خاص مطرح شده که انتظار می‌رود اعضای تیم اقتصادی دولت چهاردهم با سواست بیشتری روی آن‌ها تأمل کنند: نخست اینکه مسعود پزشکیان رئیس جمهور و برخی از مشاوران وی، معتقدند اعطای ارز ترجیحی فسادزاست و تلاش خواهند کرد رویه فعلی را تغییر دهند؛ بنابراین ممکن است بازهم نرخ‌های برای واردات بسیاری از کالاهای تعیین‌شده در کوتاه مدت بالاتر از حوالی ۴۰ هزار تومان فعلی (سامانه نیما) برود که طبیعتاً تبعات تورمی بیشتری در پی خواهد داشت. پزشکیان در هفته‌های گذشته مخالفت خود را با هرگونه ارز غیرآزاد اعلام کرد و علت تورم را اقدامی از سوی دولت دانست که سبب ناترازی می‌شود. او معتقد است وقتی به کسی ارز ترجیحی داده می‌شود در واقع به او اجازه رانت‌جویی داده می‌شود. پزشکیان بر این باور است که در صورت تنظیم ارز کالاهای اساسی نظیر دارو، بازار آزاد خود را تنظیم می‌کند.

دوم اینکه کارشناسان این نگرانی‌ها را مطرح می‌کنند که در شرایط خاص تحریمی و وجود عدم قطعیت‌ها در محیط اقتصاد کلان، نمی‌توان نرخ ارز بازار آزاد را معیاری برای تصمیم‌گیری در خصوص سفره مردم قرار داد. این دست کارشناسان تأکید می‌کنند حتی ممکن است نرخ دلار در بازار آزاد به مراتب بالاتر برود، آیا دوباره باید ارز ترجیحی را بدون افزایش یارانه نقدی یا تأمین کالاهای اساسی در قالب کالابریک، افزایش داد؟ آخرین گزاره هم ناظر به بروز شوک‌های تورمی در نتیجه حذف ارز ترجیحی است؛ بررسی‌ها نشان می‌دهد حتی در سال‌هایی که برخی کالاهای اساسی با ارز ارز وارد کشور شده‌اند، به دلیل وجود فرآیندهای معیوب از هنگام تخصیص ارز تا توزیع، تورم بالایی را ثبت کرده‌اند پس هیچ تضمینی وجود ندارد که همین کالاها در فردای حذف کامل ارز ترجیحی تورم سرسام‌آور

جراحی اقتصادی در شرایط فعلی امکان‌پذیر نیست

مرتضی افقه، اقتصاددان ضمن استقبال از حذف تدریجی ارز ترجیحی، این امر را مستلزم رعایت پیش‌نیازهای متعددی دانست و به «شهروند» گفت: متأسفانه بر اساس توصیه‌ها و نظریات برخی افراد که در ظاهر اقتصاد خوانده‌اند اما فهمی نسبت به مبانی بدیهی علم اقتصاد پیدا نکرده‌اند، در سه نوبت و در دولت‌های احمدی‌نژاد، آقای هاشمی رفسنجانی و شهید رئیسی جراحی اقتصادی انجام شد و در هر سه نوبت شاهد شکست آن بودیم. وی افزود: به دلیل برقراری تحریم‌ها و شرایط سخت تأمین ارز، دولت در دخل و خرج خود دچار مشکل شده اما راحل برطرف کردن کسری بودجه این نیست که ارز ترجیحی را به یکباره حذف کنند. راه‌حل کاهش کسری بودجه، حذف هزینه‌های زائد و صرفه‌جویی است و نباید به ناگاه بدون رعایت پیش شرط‌ها، به سرعت گران کردن کالاهای اساسی رفت. افقه گفت: با توجه به شرایط مالی دولت، به نظر در شرایط فعلی امکان بهبود راهکارهای حمایتی و جبرانی وجود ندارد پس اگر بدون کمک‌های جبرانی ارز ترجیحی حذف شود ما با شوک اقتصادی و تضعیف توان خانوارها برای تأمین مایحتاج مورد نیازشان روبرو خواهیم شد. البته این تذکر را هم باید بدیهیم که اگر فساد در جریان تخصیص ارز ترجیحی وجود دارد مردم مقصر نیستند بلکه دستگاه‌های نظارتی باید ورود کنند و به آن رسیدگی کنند؛ آسانی و لیست افرادی که ارز دولتی دریافت می‌کنند مشخص است و باید با متخلفان با استفاده از راهکارهایی که قانون پیش‌بینی کرده، برخورد کرد. این اقتصاددان تأکید کرد: در شرایط خاص تحریمی که میزان ورودی ارزهای غیرنفتی و نفتی یکسان نیست، امکان تک نرخی شدن ارز وجود ندارد و تنها در سایه ایجاد رونق اقتصادی و رفع تحریم میتوان ارز را تک نرخی کرد. آیا شرایط اقتصاد کشور عادی است که برخی اعتقاد دارند ارز را تک نرخی کنیم؟ وی با بیان اینکه از نظر بنیادی با حذف ارز ترجیحی موافق است، خاطرنشان کرد: حتماً در شرایطی که وضعیت اقتصادی کشور و ارتباطات مالی نرمال شود می‌توان نسبت به حذف ارز ترجیحی اقدام کرد اما در زمان حاضر بدون اعطای کمک‌های قابل قبول جبرانی نقدی و غیرنقدی نباید دست به جراحی اقتصادی زد چرا که اثرات تورمی آن به مراتب ضررهای بیشتری خواهد داشت.

وقت خدا حافظی با دلار ۲۸۵۰۰ تومانی؟

در روزهای گذشته نیز اخباری مبنی بر خدا حافظی با ارز ۲۸۵۰۰ تومانی هم شنیده شد که نشان می‌دهد احتمالاً ممکن است موج تازه‌ای از گرانی کالاها و تورم در راه باشد.

در همین رابطه، حسین مصمصامی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس دوازدهم در واکنش به تأیید خبر حذف ۴۸۵ قلم کالا از فهرست دریافت ارز ترجیحی، اظهار کرد: حذف و محدودسازی ارز ۲۸۵۰۰ تومانی برای ۴۸۵ قلم کالا به معنای افزایش ۵۰ درصدی قیمت کالاهای اساسی خواهد بود، آیا تبعات حذف ارز ۲۰۰ تومانی و نارضایتی مردم را فراموش کرده‌اید؟ داوود منظور، رئیس سابق سازمان برنامه و بودجه

[شهروند] شمشیر دولبه اعطای ارز ترجیحی که

یک لبه آن ارز را تمام شدن کالاها برای مردم و لبه دیگر آن توزیع رانت میان گروه‌های خاص است، اقتصاد ایران را به کدام سو می‌برد؟ آیا سیاست‌های جبرانی و پرداخت یارانه نقدی می‌تواند اثر گرانی کالاها و وارداتی را خنثی کند؟ سیاستگذار با توجه به دوزنمای مبهم رفع تحریم و وجود تنگنای ارزی، با کدام شیوه می‌تواند معیشت مردم و شاخص‌های اقتصاد کلان مانند تورم و نرخ ارز را در سطح مطلوب حفظ کند؟ ارز ترجیحی با ساز کار فعلی در سال ۹۷ و با خروج ناگهانی ترامپ از برجام متولد شد؛ در آن سال با بروز جهش ارزی و تأکید ویژه رهبر انقلاب مبنی بر آسیب ندیدن سفره مردم، پای ارز ۴۲۰۰ تومانی به ادبیات اقتصاد ایران باز شد و مسئولان دولت وقت قول دادند تمام نیازهای وارداتی را با این نرخ تأمین خواهند کرد.

در سرهای بی‌پایان ارز ارز قیمت

پرداخت دلار ارز ارز قیمت برای واردات کالاها اساسی در صدر سیاست‌های دولت‌های دوازدهم و سیزدهم برای کنترل قیمت کالاهای اساسی و آسیب ندیدن امنیت غذایی مردم در سال‌های گذشته بوده است، اما کمبود منابع برای تأمین ارز ارز ارز قیمت، در سرهای فراوانی برای بانک مرکزی و دولت به همراه داشته است.

به باور کارشناسان، شاید در آن مقطع خاص که تب انتظارات تورمی بالا گرفته بود و نگرانی‌هایی نسبت به اقدامات جنون‌آمیز ترامپ در کاخ سفید نسبت به تشدید تحریم‌ها وجود داشت، اجرای چنین سیاستی دست‌کم توانست بخش قابل توجهی از فشارهای اقتصادی وارد شده به مردم را کنترل کند، با این حال کارنامه اعطای ارز ۴۲۰۰ به واردکنندگان نشان داد میلیارد‌ها دلار از منابع ارزی کشور صرف واردات کالاهایی شده که عمدتاً با ضروری نیستند و یا در بازار داخل با نرخ ارز آزاد قیمت‌گذاری شده‌اند، ضمن اینکه پدیده بیش‌ازظهوری در هنگام واردات و تشدید قاچاق معکوس در این دوران شدت گرفت که در اصل به نوعی پرداخت یارانه به کشورهای همسایه محسوب می‌شود. برای مثال، مطابق آمارها از ابتدای سالجاری تا دوم مردادماه، یک میلیارد و ۶۹ میلیون دلار با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان برای دارو و تجهیزات پزشکی تخصیص داده شده است. با این همه اما، سردار احمدعلی گودرزی، فرمانده مرزبانی انتظامی در روایتی تکان‌دهنده اعلام کرد در نوروز ۱۴۰۳، از خروج ۲ میلیون قلم دارو از مرزها جلوگیری شده است. در واقع با وجود طرح دارو یارانه‌وزم تلاش‌های زیادی در جهت قاچاق داروی ارز ارز قیمت انجام می‌شود که ریشه در سیاست پرداخت یارانه ارزی دارد و ردپای آن را می‌توان در قاچاق معکوس کالاهای استراتژیک دیگر نظیر گندم و دام سبک هم جست‌وجو کرد.

در مجموع و بر مبنای آسیب شناسی‌های انجام شده، توزیع ناعادلانه یارانه ارزی، ائتلاف منابع تارسیدن به دست مصرف‌کننده نهایی، گسترش فساد در برخورداری از منابع ارزی کشور، قاچاق معکوس محصولات و اعطای یارانه به مصرف‌کنندگان خارجی، تشدید رشد پدیده پولی از محل افزایش ذخایر خارجی بانک مرکزی و ایجاد آثار بلندمدت تورمی از مهم‌ترین تبعات تخصیص ارز ترجیحی بوده است.

به تدریج و با افزایش قابل ملاحظه نرخ دلار در بازار آزاد، مضیقگی ارزی و بروز مفاسد گوناگون، دست کم در ۳ سال اخیر به تدریج تخصیص ارز ۴۲۰۰ برای واردات متوقف شد و نرخ‌های دیگری مانند دلار ۲۸۵۰۰ تومانی با ابتکار فریزین رئیس کل بانک مرکزی، در سال ۱۴۰۱ متولد شد. همچنین در کنار این نرخ، به برخی دیگر از کالاهای وارداتی با توجه به اولویت‌گذاری انجام شده، بانرخ‌های بالاتر و البته کمتر از نرخ بازار در سامانه نیما ارز جهت واردات تعلق می‌گیرد. به عنوان سیاست مکمل نیز، در دولت سیزدهم سیاست افزایش یارانه نقدی و مردمی‌سازی یارانه‌ها در دستور کار قرار گرفت تا پیامدهای معیشتی حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی به حداقل برسد که البته برخی کارشناسان تورم بالای ۴۰ درصد سالهای ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ را محصل سیاست حذف ارز ۴۲۰۰ می‌دانند و معتقدند این اقدام باید به شکل تدریجی انجام می‌شد تا کمک‌های جبرانی اثر ملموس‌تری در سفره مردم پیدا می‌کردند.